

**EPSU:s kampanj för en rättslig ram för offentliga tjänster av hög kvalitet
Avslutningskonferens och vidare åtgärder
18-19 juni 2007, Bryssel**

Kort rapport

1) Introduktion

Syftet med konferensen var att utvärdera EPSU:s kampanj för en rättslig ram för offentliga tjänster, antagen av EPSU:s styrelse i november 2006, samt att reflektera över vidare åtgärder. Cirka 40 deltagare från 23 länder deltog vid konferensen (se bilaga). Anne-Marie Perret, EPSU:s ordförande, och Carola Fischbach-Pyttel, generalsekreterare, var ordförande för diskussionerna.

Rapporten från konferensen ska bidra till diskussionen i EPSU:s styrelse i höst om kampanjen.

2) Utvärdering av resultaten av EPSU:s kampanj

Vi inledde sessionen med en videopresentation av Brian Synnott, kampanjsamordnare. Videon (som kommer att distribueras till medlemsförbunden) visar alla de olika aktiviteter som har genomförts under de senaste 18 månaderna på EU- och nationell nivå.

Brian påpekade att kampanjen är EPSU:s första allvarliga försök att få stöd "nedifrån" för en europeisk fråga. Kopplingarna mellan lokal, nationell och EU-nivåer är därför en av de största utmaningarna. Många medlemsförbund visade att de kunde klara av det bra, och kampanjen är något nytt för alla.

Brians presentation diskuterades även i arbetsgrupperna (se punkt (4) i denna rapport).

3) EU:s roll i arbetet med att främja hållbar social och ekonomisk utveckling: vilken plats för offentliga tjänster?

Vi organiserade denna session om europeisk grannskapspolitik¹ för att visa att frånvaron av en "positiv" EU-policy för offentliga tjänster också har konsekvenser för de som står utanför EU. Vi hade tre talare under debatten:

- ✓ Rutger Wissels, direktör, samordning av europeisk grannskapspolitik, GD Externa relationer, Europeiska kommissionen
- ✓ Vasyil Shilov, Ukrainas centralorganisation och ISKA-Europas delregionala ombud
- ✓ Grigor Gradev, paneuropeiska regionala rådet

Rutger Wissels sade att ENP hade utvecklats som ett verktyg för att skapa stabilitet, välstånd och demokrati omkring EU.

¹ Se EPSU:s bakgrundsdokument om "Europeisk grannskapspolitik: konsekvenser för offentliga tjänster och facket" <http://www.epsu.org/a/1764>

Det är inte inget alternativ till EU-medlemskap, och syftar till att föra berörda länder närmare EU. ENP är inte någon policy, utan snarare en process mellan EU- och ENP-länder, där både sidor väljer att samarbeta kring gemensamma problem (till exempel, migration, terrorism, människohandel) och där ENP-länder kan ta till sig viss EU-policy, om de så önskar. Wissels påpekade att kommissionen gjorde en översyn av ENP i december 2006², med en positiv bedömning av ENP, samtidigt som man fastställer ett antal områden där det kan ske förbättringar.

Vasyl Shilov beskrev ENP:s följdverkningar i Ukraina, och kritiserade hur utsatta användare drabbades negativt av avregleringen av offentliga tjänster. Han uppmärksammade även aktuella problem med föreningsfrihet och social dialog i Ukraina (se bifogade presentation).

Grigor Gradev talade om erfarenheterna av EU:s utvidgning och hävdade att EU:s fokus på ekonomisk reform hindrar en balancerad reformprocess som återspeglar hela samhällets intressen. EU behöver fästa större vikt vid social sammanhållning och vikten av institutioner och demokratiska processer, inklusive social dialog. Deltagande i beslutsfattandet är en del av god samhällsstyrning och ger även social sammanhållning. Han tillade att även med EU:s utvidgning, där det sociala regelverk var en obligatorisk del av processen, prioriterades aldrig detta (och reducerades dessutom ofta till arbetsmarknadsfrågor). Vad finns det för möjligheter för ENP om den sociala (eller samhällseliga) dimensionen endast är ett tillval? Grigor tog upp situationen i Balkan som ett exempel på vad som kan hända när reformer endast gynnar vissa grupper i samhället. Han avslutade med att säga att det inte finns några genvägar till "välbefinnande, stabilitet och demokrati för alla", varje litet steg kräver en förstärkning av sociala aspekter och demokratiskt deltagande. PERC och EPSU arbetar just med det, bland annat i samband med sydöstra energifördraget. Både EU:s interna och externa politik behöver ta EU:s sociala modell mer på allvar. Det innebär att en rättvis fördelning av välbefinnande och resurser inom, och mellan, samhällen måste vara ett klart mål för all EU-politik.

Som svar på kritiken av ENP, sade Wissels att kommissionen inte kunde ingripa i ENP-regeringarnas interna beslutsprocess. Kommissionen kan betona behovet av samråd, men inte tvinga någon. Han påpekade att i allvarliga fall kunde kommissionen upphöra med samarbetet, vilket var fallet med Vitryssland. Han tillade också att det är en karikatyr att säga att EU endast främjar avreglering. Å andra sidan sade han inte att ENP behöver en social dimension.

4) Vidare åtgärder för en rättslig ram för offentliga tjänster på EU-nivå: vilken framtid för offentliga tjänster?

Sessionen återkom till temat för vår kampanj, och framtida EU-utveckling för offentliga tjänster. Här deltog:

- ✓ Roderick Meiklejohn, Europeiska kommissionen (generaldirektör GD ECFIN konkurrens- politik och tillsyn)
- ✓ Eva Belabed, grupp II Ekonomiska och sociala kommittén (EESC)
- ✓ Oscar Reyes, Eurotopia³-kampanjen för offentliga tjänster i Europa

Meiklejohn koncentrerade sina kommentarer till den horisontella utvärderingen av avreglerade nätverksindustrier.¹ Hittills har tre utvärderingar gjorts och i år granskar Europeiska kommissionen själva utvärderingsprocessen. En rapport publiceras inom kort och man förväntar sig bättre samråd med intresserade parter, inklusive arbetsmarknadens parter. Angående uppföljningen av vitboken om tjänster av allmänt intresse, sade Meiklejohn att

² Se http://ec.europa.eu/world/enp/documents_en.htm#1

³ Se Eurotopias publikation som delades ut vid konferensen (bifogas).

kommissionen inväntade resultatet av diskussionerna om fördraget, och att man har för avsikt att koppla uppföljningen till översynen av den gemensamma marknaden som är planerad i höst.

Belabed började sitt anförande med att påpeka att "EU:s samhällsmodell" byggde på en allmän samsyn om att vissa rättigheter och skyldigheter är universella (till exempel offentliga tjänster och social dialog). Denna modell ifrågasätts allt mer när avreglering och privata kommersiella intressen får allt större inflytande. Hon tillade att detta fokus på den ekonomiska dimensionen är kontraproduktivt, även när det gäller vad man vill uppnå, eftersom den sociala dimensionen är en förutsättning för att utveckla "kunskapssamhället". Belabed bekräftade att Europeiska ekonomiska och sociala kommittén stödjer en rättslig ram för offentliga tjänster, och även en mer nyanserad strategi för den gemensamma marknaden. Vad gällde EFS namnsamling, sade hon att inte ens i Österrike hade det varit lätt att få stöd för den utanför offentliganställdas förbund.

Reyes beskrev målen med publiceringen av Eurotopia, nämligen att synliggöra misslyckade privatiseringar liksom alternativa dagordningar för reform av den offentliga sektorn. Målet är ge praktiska exempel som visar att privata tjänster inte nödvändigtvis är effektivare eller billigare (och att de till och med kan visa sig vara dyrare) samt motarbeta tron att offentliga tjänster "tar bort valmöjligheter". Han tillade att det är svårt att organisera lokala, nationella och EU-kampanjer kring offentliga tjänster av hög kvalitet. Vi behöver bemöta det budskap som förs ut om fördelarna med avreglering och mer konkurrens inom offentliga tjänster. Här spelar EU-journalism en viktig roll.

I diskussionen som följde betonade ett antal deltagare behovet av breda kriterier för att utvärdera avregleringen (sysselsättning, tillgänglighet för medborgare, investeringsnivå). Man påpekade att alltmer forskning hade blandade resultat när det gällde avregleringens effekter. Om det råder tvekan kring avreglering, varför fortsätter kommissionen att förespråka det så ivrigt? Meiklejohn svarade att kommissionen ansåg att avreglering är positivt "om det sker på rätt sätt", och han gav exemplet British Rail, som han sade hade varit dåligt genomtänkt. Han tillade dock att det är svårt att isolera avreglering från andra faktorer och att det finns metodproblem. Dessutom försöker kommissionen i sin utvärdering att bedöma vad som skulle ha hänt om det inte skett någon avreglering, t ex, vad gäller priser, vilket helt klart inte är lätt.

Meiklejohn sade också att kommissionen inte anser att konkurrens är ett möjligt alternativ överallt, till exempel hade man inte för avsikt att avreglera vattensektorn. Vad gällde investeringar, påpekade han att offentliga myndigheter "före avregleringen" inte heller hade varit speciellt bra på att investera, rätt incitament för investeringar var en fråga, oberoende av om en tjänst är i privat eller offentligt ägande. Belabed höll inte med om det och sade att ägande är en faktor. Hon hänvisade till växande problem med inblandning av privat equity- och hedgefonder i offentlig infrastruktur. Reyes påpekade också att kommissionen bör ser närmare på nya modeller för att tillhandahålla offentliga tjänster och inte tro att innovation endast existerar i privata sektorn och att offentliga sektorn "står stilla".

Arbetsgruppsessioner

Arbetsgrupperna tog upp följande frågor:

- ✓ Hur bedömer ni att EPSU:s kampanj har fungerat på nationell nivå, vad gäller själva processen? (Se bifogade "EPSU:s riktlinjer för kampanjen" om mål, tidtabell, samordnarnas roll, nätverkande och alliansbyggande, etc, antagen av EPSU:s styrelse i november 2005). Vad anser du fungerade speciellt bra och vad tror du kan fungera bättre nästa gång?

- ✓ Hur kan vi hålla kampanjen vid liv? Rn rättslig ram är speciellt angelägen med tanke på kommande politiska EU-initiativ som påverkar offentliga tjänster (se preliminär förteckning nedan⁴). Vad tror ni kan få fler regeringar att uttala sig för en rättslig ram? Vilken andra allierade har vi? Vad kan vi göra mer för att samla in underskrifter till EFS upprop?

George de Roos, Pall Hannesson och Yves Letourneux var ordförande för grupperna och Jane Lethbridge, Brian Synnott och Penny Clarke var rapportörer. Arbetsgruppsdiskussionerna fokuserade på följande:

Kampanjens mål

Även om EPSU antagit en klar ståndpunkt till stöd för en rättslig ram för offentliga tjänster, har det varit svårt att föra ut denna ståndpunkt till nationell och lokal nivå av flera skäl: EU är långt borta från vardagen och är ett besvärligt sammanhang för vår kampanj, det råder misstänksamhet om vad EU gör (och tjänstedirektivet var inte till någon hjälp), det är inte lätt att förklara varför vi behöver positiva lagar (normer) om offentliga tjänster på samtliga nivåer, termen "offentliga tjänster" är luddig i sig, arbetstagare har mer omedelbara problem med kvaliteten på jobben, EFS namninsamling drog uppmärksamhet från vår kampanj (och var inte heller väl samordnad), inte alla EPSU-förbund ställde sig bakom kampanjen och/eller gav ganska passivt stöd.

Information och material till stöd för kampanjen

Många kollegor sade att det krävs mer information för att "sälja" kampanjen. EPSU:s kampanjbroschyr uppskattades, men hur se till att alla medlemsförbund har relevanta exempel, nationellt och lokalt, som visar varför vi behöver kampanjen? EPSU:s publikation "Användare och leverantörer: en naturlig allians?"⁵ utarbetad av Jane Lethbridge och baserad på input från nationella samordnare var åtminstone delvis avsedd att möta detta behov. Den var också utformad för att stödja en kampanj nedifrån. Eurotopia-publikationen har ett liknande mål. Vi sade även att det var viktigt att ge regelbundna uppdateringar om kampanjens framsteg och skapa publicitet.

Alliansbyggande

Här rapporterade medlemsförbunden om blandade erfarenheter av att arbeta tillsammans och/eller arbeta med andra offentliganställdas förbund, nationella centralorganisationer, politiska partier, frivilligorganisationer, etc. Offentliga tjänster anses inte utgöra en traditionell fråga för fackföreningsrörelsen. Samarbetet med användargrupper och konsumentorganisationer har varit bristfälligt, det faktum att en EU-organisation stödjer kampanjen (Europeiska socialdemokratiska partiet, EESK, Regionkommittén (CoR)) innebär inte nödvändigtvis att nationella ledamöter kommer att göra det. Dessutom kunde vi inte få stöd för kampanjen från andra fackliga federationer i EU (post, telekom, transport, utbildning). Vi sade också att många organisationer är organisationer "arbetar med en enda fråga" och på grund av kampanjens horisontella natur var det mer komplicerat att ingå allianser med dessa grupper.

⁴ Dessa inbegriper: Förslag till EU-direktiv om hälso- och sjukvård (patienters rörlighet), uppföljning av samrådet med berörda parter om sociala tjänster av allmänt intresse, meddelande om uppföljning av vitboken om tjänster av allmänt intresse, tolkningsmeddelande om offentlig-privata partnerskap (PPP), förslag till EU-direktiv om koncessioner, förslag om att inbegripa försvarssektorn i offentlig upphandling, genomförande av dagordningen för "bättre lagstiftning", översyn av strategin för den inre marknaden, utvärdering av nätverksindustriernas prestationer, översyn av direktivet om en inre marknad för el och gas, europeisk strategisk energiöversyn, översyn av europeiska ramdirektivet om avfall, GD ECFIN:s utbyte av bästa erfarenheterna för göra den offentliga förvaltningen effektivare .

⁵ Publikationen bifogas

Nationella samordnares roll

Här sade vi att överlag hade det fungerat väl. Det skulle ha varit svårt för EPSU att ge alltför detaljerade riktlinjerna om vad samordnarna förväntas göra, eftersom tanken är att ha en koppling till nationella sammanhang och aktiviteter snarare än att "påtvinga någon" ett EU-recept. Vi kunde dock ha sagt mer om behovet av att medlemsförbunden satsar resurser på kampanjen. Resursnivån behöver inte nödvändigtvis vara hög, och vi har faktiskt sett att kampanjen har fungerat särskilt väl där vi har kunnat haka på ett nationellt evenemang eller aktuell händelse (kongress, möten, sociala val...).

EFS namninsamling:

Vi hade en diskussion om hur vi kan ge mer stöd till namninsamlingen, till exempel, genom att fastställa nationella mål. Vi enades om att det är viktigt för EPSU och EFS att fortsätta att samla in underskrifter och inte överge målet 1 miljon underskrifter före årets slut.

5) Konferens slutsatser och vidare åtgärder

Carola Fischbach-Pyttel avslutade med att säga att diskussionsnivån hade varit mycket bra nivån, både i plenum och i arbetsgrupperna. I synnerhet påpekade hon följande:

- ✓ Konferensen hade varit värdefull för att uppmärksamma kopplingen mellan EU-politikens inre och externa dimension, och ifrågasätta avregleringens konsekvenser. Det är klart en viktig löpande uppgift för EPSU och medlemsförbunden att samla in och sprida information och forska om utvecklingen av offentliga tjänster, både positiv och negativ. EPSU har ett aktuellt projekt om framtiden för offentliga tjänster tillsammans med ETUI-REHS forskningsavdelning (med en konferens den 19 och 20 november). Vi kommer även att ge både akademiska och politiska bidrag till kommissionens utvärdering av avregleringen (kommissionen organiserar en workshop om detta i september).
- ✓ Men även om det är viktigt med fullständig och lätt användbar information och argument för att stödja vårt mål, är kampen om offentliga tjänster, när det kommer till kritan, en ideologisk kamp. Här bör vi tänka på valet till Europaparlamentet 2009 och satsa mer på att öka medvetenheten och på politiskt arbete, både nationellt och på EU-nivå.
- ✓ I detta avseende behöver vi göra mer för att visa att ägandefrågan är viktig, inte så mycket på "mikro"nivå och i varje enskilt fall, men säkerligen på "makro"nivå. Givetvis finns det många olika typer av organisationer i den privata sektorn (till exempel vinstdrivande och ideella) och givetvis kan tillsyn användas för att fastställa normer för privata tjänsteleverantörer. Detta återspeglas i vanliga uttalanden om att "*staten går från att vara en tjänsteleverantör till att utöva tillsyn över offentliga tjänster.*" EU (och många regeringar) vill dock, liksom näringslivet, minska tillsynen av verksamheten, inte öka den.⁶
- ✓ Vi måste se efter hur vi bäst kan ta itu med alla offentliga tjänster som finns på vår dagordning i höst, utan att förlora vårt fokus på en rättslig ram. Detta innebär att vi bör hänvisa till innehållet i direktivet om en rättslig ram så mycket som möjligt. När kommissionen till exempel organiserar sin utvärdering av avregleringen av nätverks-

⁶ Ett bra exempel på detta gavs av EIPA (eurActiv 25.6.07) "...det kommer en tidpunkt när den privata sektorn äger en viss del av marknaden och det, i praktiken, blir väldigt svårt för den offentliga sektorn att utöva tillsyn... I Storbritanniens vårdhemssektor, under de konservativa och Labour, skedde en övergång från offentlig till privat vård. Efter en eller ett par skandaler beslutade regeringen att införa nya miniminormer för vårdhem och personalutbildning, men var tvungna att backa. Industrin sade, "Vi går inte med på detta". Vad skulle de ha gjort om de hade påtvingats bestämmelserna? De skulle ha sålt vårdhemmen och var tskulle folket då ha tagit vägen?"

industrier, bör vi komma med våra principer för offentliga tjänster som en ram för den utvärderingen (och om vi hade en rättslig ram på plats idag, skulle så vara fallet).

- ✓ Vad gäller själva ramdirektivet, ska vi fortsätta att arbeta med innehållet, och med medlemsförbund för att se hur direktivets huvudsakliga mål – d v s tillämpningen (inklusive utvärderingen) av principer för offentliga tjänster (till exempel, solidaritet, tillträde, likabehandling, etc) kan ta sig uttryck på EU-, nationell, och lokal nivå. Som nämndes i arbetsgrupperna, innebär det att normer måste utarbetas (både för innehåll och förfarande) för offentliga tjänster. Man kan inte förvänta sig att vi har mycket precisa krav på EU-nivå för vilken typ av offentliga tjänster vi vill ha om det inte finns några sådana krav på nationell nivå. Här skulle stadgan för grundläggande rättigheter kunna ge en ram.
- ✓ Vi bör komma ihåg att vår kampanj är ytterst ambitiös, och att vi egentligen bara har börjat
- ✓ På kort sikt bör vi (med EFS) förbereda en ordentlig "nysatsning" på EFS namninsamling i höst, och uppmana medlemsförbunden att samla in så många underskrifter som möjligt under de kommande månaderna.

Deltagarförteckning

KOKALOV Ivan Angelov	CITUB	Bulgaria
PLESA Boris	State & local governmt employees	Croatia
SUCHA Blanka	TUSBI	Czech Republic
HADJIPETROU Glafkos	PASYDY	Cyprus
SMIDT Poul	Journalist	Denmark
LIIVAMÄGI Kalle	ROTAL	Estonia
NURMINEN Niina	TEHY RY	Finland
BOUVERET Lise	CGT Services publics	France
DELATRONCHETTE François	FGTE CFTD	France
HANSSEN Rolv Rynning	PSI	France
LETOURNEUX Yves	CFDT Interco	France
PERRET Anne-Marie (18/06)	EPSU President	France
REICHEL Elke	Ver.di	Germany
XENAKIS Vassilis	ADEDY	Greece
GAL Reszö	VDSZSZ	Hungary
ÓVÁRI Katalin	VDSZSZ	Hungary
HANNESSON, Páll	BSRB	Iceland
BUCKLEY Ethel	SIPTU	Ireland
MULLIGAN Loraine	SIPTU	Ireland
THIES CHRISTENSEN Sabine	EHMA	Ireland
BERNARDO Enzo	FP CGIL	Italy
FONTANELLI Francesco	FILCEM CGIL	Italy
MARZIONI Ulderico	FEMCA CISL	Italy
MORGA Antonella	FP CGIL	Italy
PAVANELLI Rosa	FP CGIL	Italy
KERIS Valdis	LVSADA	Latvia
KATINAUSKAS Jonas	LTUSE	Lithuania
DE ROOS George	ABVAKABO	The Netherlands
KRISTENSEN Per Godtland	NNO	Norway
DUMBRAVA Ioan	UNIVERS	Romania
ISTRATE Mircea	FEM III	Romania
PETCU Claudia	SANITAS	Romania
CORREIA Guida	STAL	Portugal
MARQUES José Manuel	STAL	Portugal
CIACMA Jacek	FSAP CC.OO	Spain
JONSSON Anders	KOMMUNAL	Sweden
SHYLOV Vasyl	PSI	Ukraine
KAVANAGH Sarah	PCS	United Kingdom

EPSU:s sekretariat:

CLARKE Penny

FISCHBACH-PYTTEL Carola

GOOSENS Tamara

SYNNOTT Brian

ⁱ EPSU:s kritik av tidigare utvärderingar finns på <http://www.epsu.org/r/232>